

Wydział Architektury Politechniki Śląskiej
Katedra Teorii, Projektowania i Historii Architektury

ROZPRAWA DOKTORSKA

TEMAT:

Współczesne tendencje rozwoju architektury teatrów tańca

Opracowała:

mgr inż. arch. **Agnieszka PIÓRKOWSKA**

Promotor:

dr hab. inż. arch. **Katarzyna UJMA-WĄSOWICZ**, Prof. PŚ

Gliwice, luty 2020

STRESZCZENIE

Rozprawa jest próbą ukazania teatru tańca i jego znaczenia w świecie. Zagadnienie to rozpatrywane jest jako miejsce odbywania się spektakli tanecznych. Przedmiot rozprawy stanowi rozpoznanie i usystematyzowanie wiedzy odnoszącej się do relacji pomiędzy tańcem jako sztuką, a kształtowaną architekturą dla jego eksponowania, na tle współczesnych tendencji jego rozwoju, a także określenie cech wspólnych dla tworzenia budynków teatrów tańca.

Badania obejmują genezę tańca współczesnego i jego wpływu na kształtowanie przestrzeni jemu przeznaczonych, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zlokalizowanych na terenach miejskich, powstałych na przełomie XX i XXI wieku.

Narodziny poruszanej w rozprawie tematyki teatru tańca datuje się na początek XX wieku. Stanowi on sztukę opartą na zasadach baletu, jednak przełamującą konserwatyzm i sztywne zasady klasycznej formy, a jego rozwój ma związek z demokratyzacją kultury zachodniej. Pierwsze próby unowocześnienia formy tańca przybyły do Europy z Ameryki Północnej. W rozprawie zestawione zostaną ze sobą obiekty funkcjonujące na obu wymienionych kontynentach.

Przeprowadzone w dysertacji badania obejmują studium współczesnych tendencji rozwoju architektury teatrów tańca, które zostały przyporządkowane do dwóch grup:

- Grupa obiektów adaptowanych, w budynkach przemysłowych lub posiadających niegdyś inne funkcje, a przed adaptacją opuszczonych.
- Grupa obiektów nowych, wielokubaturowe obiekty pełniące funkcje centrum sztuk widowiskowych.

Podjęte prace badawcze miały na celu sprawdzenie funkcjonowania współczesnego teatru tańca w otoczeniu oraz spojrzenie na procesy kultury w nim zachodzące przez pryzmat architektury oraz jego użytkowników. Rozpatrywane nurty cechuje inna skala, jednak wewnątrz przyporządkowanych grup realizują zbliżone założenia oraz program funkcjonalno – przestrzenny, przez co możliwe stało się ich porównanie.

Synteza wyników badań doprowadziła do konkluzji na temat współczesnych tendencji rozwoju architektury teatrów tańca:

- Budynki adaptowane na potrzeby tańca są obiektami monofunkcyjnymi, których działania skupiają się wokół teatru tańca i edukacji tanecznej.
- Współcześnie budowane obiekty przeznaczone dla funkcji tanecznych są obiektami wielofunkcyjnymi, w których jedną z funkcji pełni teatr tańca.

Wyniki przeprowadzonych badań potwierdzają, że *teatry tańca* posiadają znaczenie ponadregionalne i zlokalizowane są na obszarach aglomeracji lub konurbacji. Przykłady analizowanych obiektów potwierdzają, że jego funkcja widowiskowa jest powtarzalna i kształtowana w sposób konwencjonalny, natomiast uzupełniana jest przez dodatkowe miejsca prezentowania tańca.